

Nicolas Sarkozy újévi jókívánságai a Franciaország tengerentúli területein élő állampolgároknak

Nicolas Sarkozy 2012. január 22-én Cayenne-ben (Francia-Guyana) mondta el az ország tengerentúli területein élő honfitársainak [címzett beszédét](#), aminek környezetvédelmi, mezőgazdasági, valamint tudományos és technológiai vonatkozásai az alábbiakban foglalhatók össze. A köztársasági elnököt ez alkalomból Nathalie Kosciusko-Morizet környezetvédelmi miniszter, Calude Guéant belügyminiszter és Marie-Luce Penchard, a tengerentúli területekért felelős miniszter kísérte el.

Nicolas Sarkozy bevezetőjében azt hangsúlyozta, senki nem várja el ezen túl a tengerentúli területek lakosságától, hogy identitásuk megőrzése és a Franciaországhoz való tartozás között válasszanak, Franciaország mostantól új kapcsolatra törekszik velük. Ha szükséges, védelmet nyújt nekik, ezzel párhuzamosan a köztársaság elismeri az egyes területek sokféleségét, az eddigiéknél több lehetőséget biztosít számukra a saját erőből megvalósítandó fejlődéshez, nagyobb felelősséget kapnak intézményi, diplomáciai, gazdasági, kulturális területen, de a munkát nekik kell elvégezni. Az államfő jelentős reformokat tervezett a tengerentúli területekkel kapcsolatban, melyek során ezek védelmet és szabadságot (*protection et liberté*) kapnak, amik jogokkal és köteleességekkel járnak – de egyben éreztette, nem híve a függetlenségi törekvéseknek.

Ami a konkrét intézkedéseket illeti, Francia-Guyana megyei és regionális önkormányzati szintjeinek összevonása mellett megvalósult az Amazóniai Természetvédelmi Terület ([Parc amazonien de Guyane](#)), ami a terület természeti értékeinek megőrzésére hivatott. Ez 2007-ben jött létre 3,4 millió hektáron - ezen belül 2 millió hektár jelenti a park „szívét”, azaz a fokozottan védett területet, míg 1,4 millió hektár az újnevezett „szabad társulási zóna” (*zone de libre adhésion*). A program végrehajtásához nem csak a saját (százas nagyságrendű) alkalmazottaikra támaszkodnak, de elsősorban az illegális tevékenységek (főleg aranyosás) visszaszorítására a helyi közösségek, a csendőrség, az országos erdészeti felügyelet ([ONF](#)) és a hadsereg segítségét is igénybe veszik. Ezt szolgálja a HARPIE program, ami minden korábbinál nagyobb erőket (350 csendőr, 800 katona) mozgósít az illegális aranyosás főlshámolására. Öt év alatt hétezer, illegális aranyosással foglalkozó személyt állítottak elő, és hatodára sikerült csökkenteni az aranyosás miatt kiirtott esőerdő területét. Ez a tevékenység nem csak a törvénytelen erdőirtásokkal (kb. 4000 ha 20 év alatt) veszélyezteti a környezetet, de a folyók nehézfém-szennyezésével is (főleg higany, valamilyen mértékben legkevesebb 2000 km hosszán, ebből 600 kilométeren az élővilág szinte teljes degradációjával), ami az őserdei lakosság körében nagyon komoly egészségügyi kockázatot jelent. Ez a népesség ugyanis mindig is jelentős mennyiségben fogyasztotta a folyóvizekből kifogott halat, ám az illegális aranyosásból a folyóvizekbe került higany olyan mértékben főlhalmozódott a halak szervezetében, hogy azok fogyasztásra alkalmatlanná váltak. Nicolas Sarkozy az elmúlt években elért eredményeket az alábbi számokkal illusztrálta:

- a 2008. második félévében becsült 110 illegális aranyosó-hely száma 2010. végére 80-ra csökkent és a tendencia 2011-ben is folyamatosan csökkenő volt,
- tavaly kétezer személyt utasítottak ki nem engedélyezett aranyosás és jogcím nélküli tartózkodás miatt (ez 40%-kal több, mint 2010-ben),
- míg 2008-ban 560 hektárnyi új erdőirtást fedeztek föl, ez 2010-ben már csak 87 ha volt.

A köztársasági elnök szerint fontos, hogy Guyana lakossága az eddigiéknél nagyobb mértékben részesedjen a területén található természeti erőforrások kiaknázásából, így a partjai

előtt fölfedezett kőolaj-készletekből és a szárazföldön kitermelhető ásványkincsekből, ezen belül is elsősorban az aranyból. Az elkészült megyei ásványkincs-kitermelési program (*schéma départemental sur le plan minier*) mostantól biztosítja azt a kiszámítható, stabil jogi keretet, ami lehetővé teszi a bányavállalatok bevonását a bányaművelésbe, miközben az illegális aranyásás elleni küzdelem változatlan erősséggel folyik tovább. Egy nappal korábban [a helyi rendfenntartó erők előtt mondott beszédében](#) is érintette a köztársasági elnök ezt a témát, leszögezve, mindent elkövetnek az illegális aranyásás és a szervezett bűnözés fölszámolása érdekében, ez a megye nem a „Vadnyugat”, nem is lesz az, a határ túloldaláról érkező brazil maffia ellen pedig minden erőt mozgósítanak, elsősorban a hadsereget. Sajnálatos módon az arany árának nagyon jelentős emelkedése a küzdelmet igen megnehezíti, mert az elkövetők sokkal leszántabbak lettek. A köztársasági elnök jelezte, nem sokkal korábban fölvetette a kapcsolatot brazil, suriname-i és guyana-i kollégáival annak érdekében, hogy közösen dolgozzanak a régióban az illegális aranyásás visszaszorítása érdekében.

A rendkívül gazdag biológiai sokféleség kiaknázásában hatalmas lehetőségek vannak, ahol kiemelt fegyelmet kap a kutatás szerepe. Ezt hivatott támogatni többek között az amazóniai biodiverzitás-kutatási központ (*Centre d'Études de la Biodiversité Amazonienne*) is, ami nemrég kapta meg a kiválósági laboratórium (*laboratoire d'excellence*) címet a „befektetés a jövőbe” programnak köszönhetően. Nicolas Sarkozy személyesen jelentette be, hogy Francia-Guyana önkormányzata hivatalosan is jogosulttá válik arra, hogy a biodiverzitás kiaknázásáról saját hatáskörben döntsön.

Ami a közigazgatási reformot illeti, Francia-Guyana és Martinique egyfajta kísérleti terepet jelent abban a törekvésben, ami a teljes francia önkormányzati rendszer átalakítását, a megyei és regionális önkormányzatok összevonását célozza. Erről Nicolas Sarkozy 2011. őszén Creuse megyében, 2012. január 17-én pedig Ariège megye gazdái előtt elmondott újévi köszöntőjében már korábban is beszélt. Elképzelései szerint közelíteni kell a megyék és a régiók hatáskörét, fokozatosan egyesítve a két szintet és mintegy 40%-kal csökkenteni az önkormányzati képviselők számát. Az új rendszerben a megyei és regionális képviselők helyett egy szintű, területi önkormányzati képviselőket (*conseiller territorial*) választanak, akik megyei és regionális ügyekben egyaránt eljárhatnak. A kantonok a jövőben is megmaradnának, mivel szerepük a vidéki élet számára igen fontos.

Cayenne-i beszédében a köztársasági elnök hangoztatta, véleménye szerint az uniformizálás az egység ellen hat, az uniformizálási törekvések olyan feszültségeket keltenek, amik bomlasztják az egységet. Ezért az egység (Franciaország egysége) csak a helyzetek, státusok és eszközök különbözőségének megőrzésével tartható fent, így az egyes döntéseknél mindig ki kell kérni az érintettek véleményét, ahogy ezt történt az önkormányzati reform esetében is. Francia-Guyana és Martinique lakossága egyetértett a megyei és regionális szint összevonásával, míg Guadeloupe ez ügyben egyelőre nem döntött. (A lépés egyébként teljesen logikus annak fényében, hogy az érintett három tengerentúli megye egyben gyakorlatilag régió is, így semmilyen gyakorlati érv nem szól külön megyei és regionális önkormányzat fönntartása mellett.)

A köztársasági elnök szerint a legfontosabb föladat a helyi gazdaság fejlesztése, aminek egyik alapeleme a helyi termékek előállításának ösztönzése, ezen belül pedig a lokális mezőgazdasági termelés fölfuttatása, mivel jelentős többletköltségeket jelent a tengerentúli területek élelmiszer-függőségének Franciaország európai területéről vagy importból történő kielégítése. Meglátása szerint fontos a helyi szintű élelmiszer-önellátás megteremtése, többek között húsból, ennek érdekében meg kell teremteni az ezt szolgáló termelés alapjait –a mezőgazdasági termelés diverzifikálásához szükséges pénzügyi háttér biztosítására a kormány

40 millió eurót különített el. Mindezeket hivatott segíteni azon, a magánszektorból érkező, a szakma által megbecsült szakemberek kiválasztása és biztosí kinevezése is, akiknek fő feladata a helyi gazdaság fejlesztésének előmozdítása Francia-Guyanában, a karibi térségben és az Indiai-óceánon található francia szigeteken. Ami a pénzügyi háttérrel illeti, a köztársasági elnök a közvetlen támogatások helyett a költségvetési terhek csökkentése mellett tette le a voksát (*défisicalisation*), szerinte az állami költség jelenlegi helyzetében csak ez a járható út. A helyi gazdaság fejlesztésével párhuzamos feladatot jelent a munkanélküliség csökkentése is – ebben Nicolas Sarkozy szerint komolyan erősíteni kell az oktatás szerepét a középfoktól a felsőfokig, ideértve természetesen a felnőttképzést, az átképzést és az alternáló oktatást is.

A köztársasági elnök hangsúlyozta, a központi államigazgatásból érkező szakemberek helyett a helyi viszonyokat ismerőkre bízta Franciaország képviseletét a regionális nemzetközi szervezetekben, így ennek szellemében nevezik ki a Francia-Guyanával és Suriname-mal közös, a Maroni folyó használatáról egyeztető bizottság tagjait is.

Nicolas Sarkozy a beszéd során megjegyezte, a Brazília által rendezendő olimpiai játékokra és labdarúgó világbajnokságra a francia sportolók felkészülésének jelentős részét Francia-Guyanában fogják lebonyolítani, az ehhez szükséges beruházásokról rövid időn belül döntést hoznak.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és TÉT-attasé, Párizs